

adda – att lägga till någon/något till sin kontaktlista. Vanligt på chattar och *sociala nätverkssajter*.

apps/applications/applikationer – programvaror som man kan välja att ladda hem eller köpa till sin mobil.

banner – en webbannons som ofta länkar till annonsörens webbplats.

blocka – att blockera någon från att kontakta en på t.ex. chatt eller *sociala nätverkssajter*.

Ordlista

blogg – kort för webblogg, en dagbok eller loggbok på nätet. En *bloggare* är en person som skriver en blogg.

Creative Commons – ett licenssystem där upphovsrättsinnehavare kan markera att de helt eller delvis tillåter spridning, användning eller bearbetning av sitt verk under vissa villkor.

fildelning – att göra filer på sin dator tillgängliga för andra.

FPS *First Person Shooter* – ett actionspel med första-persons-perspektiv, dvs. att det man ser på skärmen motsvarar spelarens synfält, t.ex. *Counter-Strike*.

Flickr – populär *social nätverkssajt* som bygger på att man delar med sig av bilder och filmer. Albumen kan göras privata eller publika.

grooming/gromning – när vuxna tar kontakt med barn i sexuellt syfte. En vuxen som vidtar åtgärder för att få till stånd ett möte med ett barn under 15 år, i syfte att begå sexualbrott mot barnet, kan straffas med böter eller fängelse i högst ett år.

illegal fildelning – att via sin dator göra upphovsrättsskyddade filer tillgängliga för andra, utan tillstånd från rättighetsinnehavaren.

LAN *Local Area Network* – lokalt nätverk av sammankopplade datorer. Vanligast är att koppla samman datorer för att spela dataspel eller fildela.

level – betyder nivå i dataspel. Att *levla* innebär att spelkaraktären når en högre nivå och blir bättre under spelets gång.

MSN Messenger – ett chattprogram. Kommunikationen sker i realtid via textmeddelanden, mikrofon och webbkamera och präglas av förkortningar och symboler.

onlinespel – dataspel där man spelar mot andra spelare över internet eller i LAN. *Counter-Strike* och *World of Warcraft* är populära onlinespel.

poddradio/podcast – är en metod att publicera ljudfiler eller film via internet. Man kan prenumerera på poddradio-sändningar via RSS.

RSS – ett nyhetsflöde från en webbplats som gör att prenumeranten får de senaste uppdateringarna utan att besöka själva sajten. Vanligt på nyhetssajter och bloggar och markeras ofta med en särskild RSS-ikon.

sekretessinställningar – på *sociala nätverkssajter* innebär att man kan ställa in hur mycket av ens profil man vill att ens kontakter eller allmänheten ska få tillgång till.

Sims – ett av världens mest populära dataspel där spelaren skapar en eller flera karaktärer, s.k. *Simmar*, som han eller hon sedan styr till att utföra olika aktiviteter i spelet.

Skype – ett program som gör det möjligt att "prata i telefon" kostnadsfritt över internet, *skypa*, med andra som också har programmet.

STORA BOKSTÄVER – i t.ex. e-postmeddelande eller sms betyder att man SKRIKER.

streama/strömma – lyssna eller titta på en fil via internet utan att ladda ner den. *Youtube* och *Spotify* använder sig av *streaming*.

Spotify – en musiktjänst som *streamar* musik. Finns som betaltjänst samt annonsfinansierad gratisversion.

status/statusrad/statusuppdatering – den rad eller fält på ens profil på *sociala nätverkssajter* eller i chattprogram där man kan skriva ett kort meddelande för att beskriva sin status, t.ex. vad man gör eller funderar på, eller meddela att man inte är tillgänglig för kommunikation.

sociala medier – sajter där användarna själva kan bidra med innehåll, s.k. användargenererat material, och umgås med varandra samtidigt som de tar del av information. Exempel på sociala medier är *sociala nätverksajter*, *bloggar*, *videosajter*, *wikier*. Motsats: "gammelmedier" som bygger på envägskommunikation, t.ex. papperstidningar, tv, radio.

sociala nätverkssajter/communities – sajter där man kan umgås och nätverka t.ex. *Facebook (Fejan, Fb)*, *MySpace* och *Bilddagboken*. Man skapar sin profil och kan sedan koppla ihop den med sin bekantskapskrets profiler för att kunna kommunicera på sajten genom t.ex. e-post, chatt, bilder, *blogg*, samt i forum och grupper.

tagga – från engelskans "tag", att märka en bild eller videoklipp med ett namn eller sökord för att den lättare ska kunna hittas av andra.

trådar – relaterade inlägg i exempelvis forum eller på *sociala nätverkssajter*. Det första inlägget eller meddelandet påbörjar en tråd som andra användare sedan kan svara på.

Twitter – en mikroblogg där användaren *twittrar*, dvs. skriver korta inlägg s.k. *tweets* på max 140 tecken, ofta om pågående aktiviteter, som andra kan läsa på nätet eller i sin mobil.

Voddler – en gratisjänst som *streamar* film och tv-program via internet till användarens dator eller tv.

Wii – en spelkonsol med en rörelsekänslig handkontroll som spelaren använder för att styra spelet och som tillåter att man använder hela kroppen när man spelar (t.ex. bowling).

widget/gadget – är små program med t.ex. att-göra-listor, klocka eller väderprognos som man kan ladda ned till datorn och placera på datorns skrivbord där de är lätta att komma åt.

Wikipedia – ett uppslagsverk på nätet där vem som helst kan skapa eller redigera innehåll. Publiceringen sker direkt utan förhandsgranskning.

WoW *World of Warcraft* – ett populärt *onlinespel* med cirka 10 miljoner användare i hela världen.

Youtube – en webbplats med videoklipp som är uppladdade av sajten användare.

